

PROPISI O KURBANU

Senad Ceman

Hvala Allahu dž.š. koji nas ucini sljedbenicima Njegova prijatelja Ibrahima i miljenika Muhameda a.s.

Uzvišeni Allah dž.š. u Mudroj Knjizi kaže:” **Do Allaha neće doprijeti kurbansko meso niti krv njihova, ali će Mu stici iskreno ucinjena dobra djela vaša.**” (Sura Hadždž,37.)

Kurban kao i ostali ibadeti ima svoje propise od kojih su najznacajni sljedeci:

Definicija kurbana

1.*Kurban je:* klanje odredene životinje u tacno odredeno vrijeme sa namjerom približavanja Allahu dž.š.

1. Historijat kurbana

Propisan je druge godine po hidžri, kao i zekat i bajram namazi. Utemeljen je Kur'anom, Sunetom i Idžmaom (konsenzusom) svih muslimana, evo nekih od dokaza toga:

Kur'an:” **Zato se Gospodaru svome klanjaj i kurban kolji.**” (Sura Kevser,3.)

Sunet:” **Najbolji posao koji covjek može za vrijeme kurbanskog Bajrama uraditi, a to je ujedno tada i najdraže djelo Allahu, jeste puštanje krvi svome kurbanu** “... (Buhari i Muslim)

Kurban kao ibadet je sam po sebi opceprihvacen medu svim muslimanima i u svim vremenima.

Smisao (hikmet) kurbana je: Zahvalnosti Gospodaru na mnogobrojnim blagodatima a posebno blagodati života i zdravlja i što nam iz godine u godinu daje priliku otkupa za ucinjene grijehе.

Važno je napomenuti kako je kurban poseban ibadet te da placena sadaka u vrijednosti kurbana ne može zamjeniti prinošenje žrtve kurbana.

2.Propis (hukm) kurbana: Kurban je vadžib (stoga dužnost) svakog slobodnog, imucnog muslimana koji nije musafir na dan Kurban bajrama (El hidaje fi šerh bidajetil mufteda, 2/354)

Dokaz tome su Resulullahove savs rijeci:” **Ko ima mogucnosti da zakolje kurban pa ga ne zakolje, neka se ne približava našoj musali (mjesto gdje se klanja Bajram namaz)** “– Subulu sselam, 4/178, hadis 1265.

3. Uvjeti (šartovi) valjanosti kurbana:

- i) **Uvjeti da bi kurban bio vadžib.** Mogucnost (kudret) osobe da ga kupi ili posjeduje. Osoba koja preko svojih osnovnih potreba posjeduje vrijednost nisaba smatra se imucnom i takvoj osobi je klanje kurbana vadžib.
- ii) **Uvjeti da bi životinja mogla biti kurban:** Sacuvanost od mahana koje obicno štete po zdravlje životinje ili uticu na kvalitet i kolicinu mesa. Resulullah savs kaže:” **Cetvero ne može biti kurban: životinja jasne coravosti, bolesna ocitom bolešcu, sakata vidljivom mahanom i iznemogla i neuhranjena životinja.**”(Subulu sselam, 4/182, hadis 1267.)

Kurban koji od uhranjenosti ne bi mogao stajati je valjan kurban. Najbolji kurban je kurban bez ikakvih mahana.

c) **Uvjeti osobe koja je dužna zaklati kurban:** Da je ta osoba: musliman, slobodana, punoljetana, razumana, imucna, mukim (da nije musafir), da to cini sa nijetom kurbana, tojest da svi koji ucestvuju u kurbanu imaju isklucivo nijet kurbanske krvi i mesa. Tako, ako bi ucestvovalo 7 osoba od kojih samo jedna od njih ucestvuje radi mesa a ne radi kurbana, kurban ne bi bio valjan ostaloj sestorici. Takoder kurban akike (koji je sunnet za novorodence) ne može biti u zajednickom kurbanu više osoba na dan Bajrama.

4. Vrijeme klanja kurbana: Prvi dan Bajrama nakon Bajram- namaza ili vremena potrebnog za obavljanje tog namaza za one koji ga zbog valjanih razloga nisu klanjali. To je sunet po hadisu Bera ibn Aziba:” **Prvo cime cemo poceti ovaj naš dan je klanjati, potom se vratiti i zaklati, ko tako postupi postupio je po našem sunetu, ko zakolje prije namaza to je samo meso za njegovu porodicu i u tome nema nicega od obreda kurbana.**” (Nasbu rraje, 4/212)

Pored prvog dana Bajrama kurban se može zaklati drugi i do pred zalazak sunca treceg dana Bajrama. Prenosi se od Omera, Alije i Ibn Abasa r.a da je Allahov Poslanik savs rekao:” **Tri su dana klanja a prvi je najbolji.**” (Nasbu rraje, 2/213).

Mekruh je obavljati klanje nocu prvog ili drugog dana Bajrama zbog mogucnosti greške izazvane pomrcinom kao i zbog siromaha koji uglavnom dolaze danju kao i zbog odstupanja od osnova a to je klanje po danu.

Ako bi prošlo vrijeme klanja a kupljeni kurban ne bi bio zaklan, takav kurban se daje živ u sadaku jer je on, uobicajnom pravu (urfu), kao i zavjetni kurban.

Ako se namjenjeni kurban izgubi ili bude ukraden pa se kupi drugi a potom se pojavi prvi najbolje je zaklati oba. Ako bi zaklali prvog dovoljan je, ili drugog pod uvjetom da je isti ili bolji od prvog. (El fikhul islami ve ediletuhu, 3/606).

5. Vrsta životinje koja može biti kurban

i) Kurban može biti samo jedna od “behimetul en'am”: deva, krava (od nje je bivolica), ovca ili koza. Nije zabilježeno od Poslanika savs ili ashaba da su kao kurban zaklali nešto drugo mimo tih vrsta, jer je cin kurbana u uskoj vezi sa životinjom baš kao i zekat sa vrstom imetka.

Resulullah savs je zaklao za kurban dva ovna koji su bili bijeli i rogati a on je radio ono što je najbolje.

Sve što je kurban teži i skuplji bolji je, shodno Allahovim dž.š. rijecima:” **Ko velica znakove Allahove vjere – znak je cestita srca.**” (Sura Hadždž, 32.) A kurban je jedan od svima prepoznatljivih (šeair) znakova Dini Islama.

ii) Kurban mora biti određene starosne dobi: deva od najmanje pet godina, govece od najmanje dvije godine, koza od jedne godinu ili ovca od šest mjeseci.

6. Jedan kurban je dovoljan za jedno domacinstvo. Ibn Madže i Tirmizi bilježe od Ebu Ejuba: U vrijeme Resulullaha savs covjek je klao jedan kurban za sebe i za svoje ukucane, pa su jeli i dijelili. Tako je bilo sve dok ljudi nisu postali ovakvi kakvim ih danas vidiš.

7. Ovca i koza mogu biti kurban samo za jednu osobu. Deva i govece mogu biti kurban za najviše sedam osoba. U Džabirovom hadisu stoji:” **Klali smo sa Resulullahom savs u Godini Hudejbije devu za nas sedmero i kravu za nas sedmero.**” (Muslim, 2/955, hadis 1318).

8.Lijepo je (mendub) kod kurbana slijedece:

- cuvati (svezati) kurbana na nekoliko dana prije Bajrama zbog pripreme i ushicenja za tim ibadetom.
- Obilježiti ga vješanjem necega oko vrata poistovjecujuci ga time sa hedjom (kurbanom za one koji obavljaju hadž).
- Blago ga voditi do mjesta klanja i klanje izvršiti oštrim nožom.
- Zaklati ga svojom rukom jer je to obred približavanje Allahu dž.š. (kurbet) a takva djela je bolje uraditi licno sobom nego opunomociti drugog.

Resulullah savs je poklonio Haremu 100 kurbana, 60 i nekoliko je zaklao svojom mubarek rukom a ostale Alija r.a. (Nejlul evtar, 5/105)

- Prisustvovati klanju kurbana shodno rijecima Resulullaha savs Fatimi r.a:” **Idi do svog kurbana, budi mu prisutna. Sa prvim kapima kurbanske krvi se brišu svi tvoji grijesi. Reci: INNE SALATI VE NUSUKI VE MAHJAJE VE MEMATI LILLAHI RABBIL ALEMINE LA ŠERIKE LEHU VE BI ZALIKE UMIRTU VE ENE EVVELUL MUSLIMIN.** (*Namaz moj, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posveceni Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema saucesnika; to mi je naredeno i ja sam prvi musliman, Sura El En’am, 162-163.ajet*) **Prisutni ashab upita: Allahov Poslanice, je li to samo za tebe i tvoju porodicu ili za sve muslimane? Za sve muslimane, rece.** (Nasbu rraje, 4/219)
- Prilikom klanja prouciti: BISMILLAHI, VALLAHU EKBER, ALLAHUMME HAZA MINKE VE LEKE , ALLAHUMME TEKABEL MINNI KEMA TEKABELTE MIN IBRAHIME HALILIKE. (*U ime Allaha, Allah je najveći, Gospodaru moj ovo je od mene Tebi, o Allahu, primi ga od mene onako kako si ga primio od tvoga prijatelja Ibrahima*)

9. Cilj kurbana kao ibadeta je postignut onog momenta kada se krv prolije. Lijepo je trecinu mesa zadržati za sebe, trecinu podijeliti kao sadaku a trecinu podijeliti kao poklon rodbini, prijateljima i komšijama. Allah dž.š. kaže:” **... jedite ih, a nahranite i onoga koji ne prosi i onoga koji prosi.**” (Sura Hadždž, 36.)

10. Kurban za drugog: ako je taj drugi živ nije dozvoljeno zaklati kurban za njega osim sa njegovim odobrenjem. Dozvoljeno je zaklati kurban za umrlog i sa tim se kurbanom postupa kao i sa kurbanom živog, tojest ostavlja se i dijeli. Ako je umrli oporucio i ostavio sredstva za kurban onda je obaveza cijelog ga podijeliti. (El fikhul islami ve ediletuhu, 3/635).

11. Nije dozvoljeno prodavati dio kurbanskog mesa, vunu ili kurbansku kožu. Resulullah savs je rekao:” **Ko proda kurbansku kožu taj od kurbana**

nema ništa.” (Nasbu rraje, 4/218). Dozvoljeno je zadržati kožu za vlastite potrebe u domaćinstvu.

12. Nije dozvoljeno unajmljenoj osobi koja kolje kurban dati bilo koji dio tog kurbana. Nadoknadu za uloženi trud će dobiti iz drugog imetka mimo kurbana. Alija r.a. prenosi da je Resulullah savs rekao:” **Nemoj davati mesaru ništa od kurbana. Mi ćemo mu dati od nas.”** (Mutefekun alejhi)

13. Osoba koja kolje kurban može biti samo musliman, nikako ehlu kitab (kršćanin ili židov)

Molimo Allaha dž.š. da ukabuli naš kurban i naša dobra djela. Amin.